

Kisüzemi bortermelő tevékenysége

Az információs füzet a kisüzemi bortermelői tevékenység feltételeit, az előállítható termékek körét, az előállításra, nyilvántartásra, szállításra vonatkozó előírásokat tartalmazza. Továbbá ismerteti az kisüzemi bortermelő elszámolási, adófizetési kötelezettségét.

Ki lehet kisüzemi bortermelő?

Aki kereskedelmi céllal kíván szőlőbort előállítani és megfelel a jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (Jöt.) előírásainak. A feltételeket önállóan, vagy gazdasági, jogi kapcsolatban lévő másik borászati üzemmel együttesen teljesíti. A szőlőt művelő családtagok közössége¹, akik a szőlőbor előállítását közösen használt pincében végzik.

Előállítható termékek

- **csendes bor:** előállítás szőlő feldolgozással, szőlőmust erjesztésével, palackozás, tárolás.
- **habzóbor:** kizárólag saját előállítású csendes borból palackos erjesztéssel állítható elő, a készlet maximális mennyisége 50.000 palack.

Kisüzemi bortermelőként a fenti termékeken kívül más jövedéki termék nem állítható elő, nem tárolható és nem palackozható. A kisüzemi bortermelő bér munkát, bértárolást nem végezhet. Lehetősége van arra, hogy csendes borát adóraktárban (egyszerűsített adóraktárban) bér munkában lepalackoztassa, és azt visszazállítva adófelfüggesztés mellett betárolja. Palackos erjesztésű habzóborát bér munkában adóraktár állíthatja elő, annak visszatárolása azonban csak szabadforgalomba bocsátással, a jövedéki adó megfizetésével, adózottan történhet.

Kisüzemi bortermelés feltételei²

A gazdálkodóval szemben követelmény:

- rendelkeznie kell a NÉBIH³ által kiadott borászati üzemengedéllyel,
- nem minősül kockázatos adózónak⁴,
- három borpiaci év átlagában évente maximum 1 000 hl csendes bort állít elő,
- szőlőt feldolgozási céllal csak belföldön vásárol,
- sűrített szőlőmust és finomított szőlőmust sűrítmény kivételével más borászati terméket⁵ nem vásárol,
- palackos erjesztésű habzóbor kizárólag saját előállítású csendes borból állít elő, és a készlet mennyisége nem haladja meg az 50 000 palackot,
- az előállítható termékeken kívül más jövedéki terméket nem állít elő, nem raktároz, nem forgalmaz.

A kisüzemi bortermelői státusz megszűnik

- a feltételek megszegése miatt,
- kockázatos adózóvá válás esetén.

A feltételek megszegését jelenti a csendes bor vásárlása, nem engedélyezett termékek beszerzése és forgalmazása, a palackos erjesztésű pezsgő maximális készletének túllépése a tevékenység végzésének időtartamától függetlenül. Az előállítható csendes bor mennyiségének

¹ Jöt. 137. § (4) bekezdés

² Jöt. 3. § (3) bekezdés 16. pont

³ Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

⁴ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény 157. §

⁵ A mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról, és a 922/72/EGK, a 234/79/EK, az 1037/2001/EK és az 1234/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet VII. melléklet II. részében felsorolt termékek.

túllépése a harmadik borpiaci év végén, az előző két év elszámolás adatainak figyelembevételével állapítható meg.

A kisüzemi bortermelőnek a feltételek megszegését követő hónap 15. napjáig, kockázatos adózóvá válás estén pedig haladéktalanul egyszerűsített adóraktári engedély iránti kérelmet⁶ kell elektronikus úton benyújtani az állami adó- és vámhatósághoz (NAV).

Nyilvántartás vezetés⁷

A csendes bor és a palackos erjesztésű habzóbor előállításáról és a készletekről az agrárpolitikáért felelős miniszter rendeletében⁸ meghatározott nyilvántartást kell vezetni, ami lehet bor-pincekönyv vagy kisüzemi bortermelői regiszter. Mindkét nyilvántartás vezethető papír alapon és elektronikusan. A bor-pincekönyv és a kisüzemi regiszter nyomtatványként a hegyközségtől szerezhető be, és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa hitelesíti. Elektronikusan csak az előírt feltételeket biztosító számítógépes programmal vezethető. Elektronikus vezetésnél a számítógépes program használatát előzetesen be kell jelenteni az illetékes hegyközséghez.⁹

A Jöt. előírása szerinti nyilvántartásban a termékeket az adó alapjaként meghatározott mértékegység (hektoliter) szerint, termékenként, a 60 liter feletti tárolóedényben elhelyezett mennyiségeket összevontan, az ennél kisebb tárolóegységben lévőket pedig kiserelésenkénti bontásban kell feltüntetni.

Termék forgalmazás, szállítási okmányok

A kisüzemi bortermelő az előállított termékeit alanyi jogon, külön jövedéki engedély nélkül értékesítheti.¹⁰ A borászati üzemből szabadforgalomba bocsátással közvetlenül értékesíthet belföldön jövedéki engedélyes kereskedőnek, jövedéki kiskereskedőnek, magánszemélynek, harmadik országba, és tagállami kereskedőnek. Adófelfüggesztéssel belföldi adóraktárnak, más EU tagállamban lévő adóraktárnak, bejegyzett kereskedőnek. Ezen kívül, saját előállítású csendes borát termelői borkimérésben is értékesítheti.

Az adófelfüggesztéssel történő szállítás feltétele, hogy ezt a szándékát a kisüzemi bortermelő előzetesen bejelentse a NAV-nak.¹¹ A nyilvántartásba vételt követően kiadott regisztrációs számmal indíthat szállítmányt az EMCS¹²-en keresztül e-TKO¹³ kiállításával.

Szállítási okmányként belföldön adófelfüggesztéssel és szabadforgalomban is egységesen borkísérő okmány¹⁴ (BKO), EU tagállamba adófelfüggesztéssel történő szállításához e-TKO, szabadforgalomba bocsátott termékek szállításához pedig egyszerűsített kísérő okmány¹⁵ (EKO) vagy annak adattartalmával megegyező egyéb kereskedelmi okmány használható.

Ha a belföldi értékesítés szabadforgalomba bocsátással történik, a BKO helyettesíthető megfelelő adattartalmú számlával¹⁶. A BKO és az EKO nyomtatványként is beszerezhető vagy elektronikusan is előállítható. A BKO nyomtatványt a hegyközségek, az EKO nyomtatványt a

⁶ NAV_J31 „Kérelem a Jöt. szerinti tevékenységek engedélyezésére” elektronikus nyomtatvány

⁷ Jöt. 137. § (2) bekezdés

⁸ A kisüzemi bortermelői regiszterről szóló 49/2017. (IX. 29.) FM rendelet (FMr.)

⁹ FMr. 3. § , 9. §, 11. §

¹⁰ Jöt. 137. § (8) bekezdés

¹¹ Jöt. 42. §

¹² Excise Movement and Control System – Jövedéki Árumozgás és Ellenőrző Rendszer

¹³ Jöt. 3. § (1) bekezdés 17. pont

¹⁴ Jöt. 3. § (3) bekezdés 6. pont,

¹⁵ Jöt. 3. § (1) bekezdés 13. pont, Jöt. 137. § (1) bekezdés

¹⁶ A borászati termékek egységes bizonylatolási, nyilvántartási és elszámolási rendjéről szóló 27/2011. (IV. 12.) VM rendelet (VMr.) 2. § (4) bekezdés

NAV értékesíti. Az elektronikus előállításához szükséges sorszámtartományt kérelemre BKO esetében a hegyközség, EKO-nál¹⁷ pedig a NAV adja ki.

Betárolás adófelfüggesztéssel

- egyszerűsített adóraktárból (bér palackozott csendes bor) - BKO

Kitárolás adófelfüggesztéssel

- egyszerűsített adóraktárba (bérpalackozásra) - BKO
- adóraktárba - BKO
- tagállami adóraktárba - e-TKO
- tagállamon keresztül harmadik országba - e-TKO
- közvetlenül harmadik országba - BKO a vámkezelés helyéig és EV¹⁸

Kitárolás szabadforgalomba bocsátással

- tagállami kereskedőnek- EKO
- jövedéki engedélyes kereskedőnek- BKO (vagy ezt helyettesítő számla)
- jövedéki kiskereskedőnek- BKO (vagy ezt helyettesítő számla)
- végsőfogyasztónak közvetlenül a borászati üzemben- BKO
- végsőfogyasztónak termelői borkimérés keretében a borászati üzemben (kizárólag csendes bor) - BKO
- termelői borkimérés helyére szállítás (kizárólag csendes bor) (saját használatú üzletbe, kitelepülés helyére) - BKO

Termelői borkimérés¹⁹

A kisüzemi bortermelő a saját előállítású csendes borát kiskereskedőként²⁰ termelői borkimérésben is értékesítheti. Ennek feltétele, hogy ezt a kereskedelemi hatósághoz bejelentse.²¹ Termelői borkimérés a borászati üzemben és ezen kívül az kisüzemi bortermelő használatában lévő üzletben is végezhető. Termelői borkimérést végzőként alkalmi rendezvényekre kitelepülhet a jövedéki kiskereskedelem szabályai szerint.²²

Hivatalos zár alkalmazása, nyilvántartása, elszámolása²³

A két litert meghaladó kiszerezésű csendes bor belföldön hivatalos zárral ellátva szállítható, értékesíthető. Az általános szabálytól eltérően nem kell hivatalos zárat felhelyezni:

- a termelői borkimérésben végzett értékesítésnél,
- bag-in-box kiszerezésen,
- ha a kisüzemi bortermelő magánszemélyként személyes fogyasztásra 30 liter alatti mennyiségben szállít.

Ha a termelői borkimérés üzletben történik, a borászati üzem és az üzlet közötti szállításhoz hivatalos zárat kell felhelyezni.

Hivatalos zár a NAV által engedélyezett gyártótól szerezhető be. Az átvett hivatalos zárról, annak felhasználásról meghatározott adattartalommal papíralapon, vagy elektronikusan nyilvántartást kell vezetni. A papíralapú nyilvántartást kérelem alapján a kisüzemi bortermelő székhelye (telephely, lakóhely) szerint illetékes NAV hitelesíti. A hivatalos zár felhasználásról az elszámolással egy időben kell a hegybírónak adatot szolgáltatni.

¹⁷ a Jöt. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 45/2016. (XI. 29.) NGM rendelet (Vhr.) 13/A.§

¹⁸ a vámjogszabályok szerinti egységes vámkormány

¹⁹ Jöt. 3. § (3) bekezdés 25. pont

²⁰ Jöt. 3. § (1) bekezdés 27. pont, kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény 2. § 15. pont

²¹ a kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet 2. §

²² Jöt. 70. § (3) bekezdés, Vhr. 41. § (3) bekezdés, 86. Információs füzet: Jövedéki kis-és nagykereskedelem

²³ Jöt. 9. §, 138. § (1) bekezdés, (4)-(5) bekezdés, Vhr. 12. §, 93/R. §

Elszámolás, adófizetési kötelezettség²⁴

A kisüzemi bortermelő évente egyszer, a borpiaci év²⁵ végén számol el nyilvántartása alapján:

- a saját termelésű és vásárolt szőlőmennyiségéről,
- az előállított, tárolt, kitárolt csendes és habzó bor mennyiségéről,
- a készletváltozásokról,
- a borpiaci év tényleges zárókészletéről,
- a hivatalos zár felhasználásról.

Az elszámolást a borpiaci év végét követő augusztus 15-ig az agrárpolitikáért felelős miniszter rendelete²⁶ szerinti nyomtatványon kell benyújtani a hegyközséghez. A hegybíró az elszámolás adatokat a beérkezéstől számított 21 napon belül elérhetővé teszi a NAV számára.

A csendes bor adómértéke nulla Ft, a habzóbor adómértéke hektoliterenként 16 460 Ft. A nulla adómérték miatt, csak a szabadforgalomba bocsátott palackos erjesztésű habzóbor mennyisége után keletkezik adóbevallási és adófizetési kötelezettség, amit az elszámolással egy időben kell teljesíteni a NAV felé.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

²⁴ Jöt. 137. § (3), (7) bekezdés

²⁵ Az előző év augusztus 1-től a következő év július 31-ig tartó időszak

²⁶ A szőlészeti és a borászati adatszolgáltatás, valamint a származási bizonyítványok kiadásának rendjéről, továbbá a borászati termékek előállításáról, forgalomba hozataláról és jelöléséről szóló 127/2009. (IX. 29.) FVM rendelet